

ประสบการณ์ในคลินิกเด็กหูหึ่ง

โรงแรม ดิเอมเพรสเชียงใหม่

วันที่ 10 มีนาคม 2552

ฐิตารีย์ เลี้ยวหิรัญ
พยาบาลประจำคลินิกเด็กหูหึ่ง

WHO (ปี2548)

ประกาศขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการ

การเสพติดบุหรี่เป็นโรคเรื้อรังอย่างหนึ่งที่ต้องการให้การ
รักษาและเรียกร้องให้บุคลากรสาธารณสุขรวมพลังกันในการ
ควบคุมการบริโภคยาสูบ

จรรยาปฏิบัติสำหรับบุคลากรสาธารณสุขข้อ 5

**การชักประวัติการบริโภคยาสูบและการได้รับควันบุหรี่มือ
สองของผู้ป่วย แนะนำวิธีการเลิกสูบบุหรี่โดยสอดแทรกอยู่
ในการปฏิบัติงานประจำ**

แนวทางการดำเนินงานคลินิกเด็กหูรื้อ

คณบดี / ผู้อำนวยการ

คณะกรรมการยา

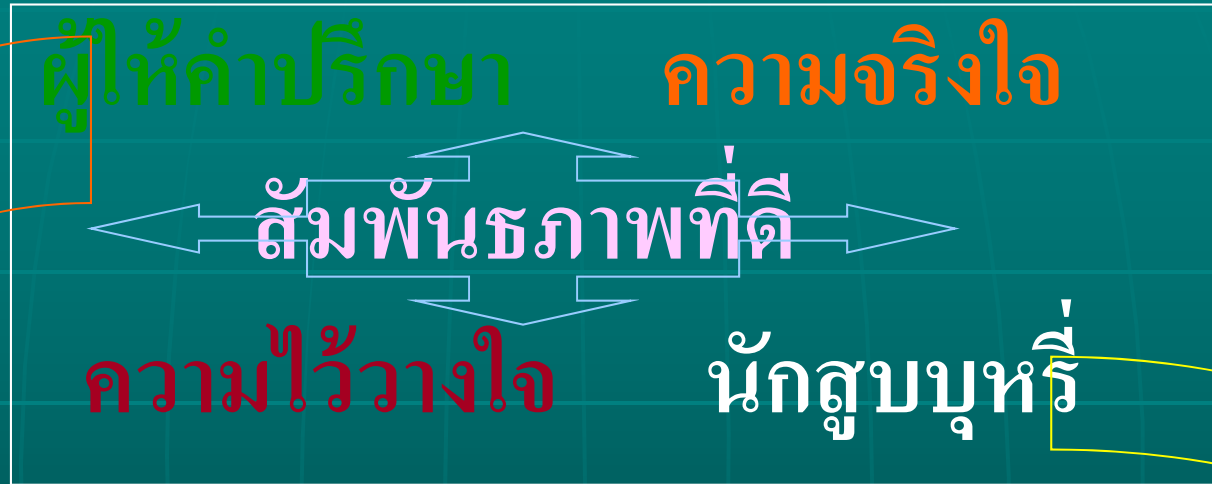
คลินิกเด็กหูรื้อ แพทย์ / พยาบาล

นักสุขศึกษา นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด

เภสัชกรรม แพทย์แผนไทย นักเทคนิคการแพทย์

นักสูบบหูรื้อ

คลินิกเลิกบุหรี่

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
มีความตั้งใจจริง
มีความอดทน
มีใจรักในการทำงาน

มีความตั้งใจจริง
มีความอดทน
มีความพร้อม
เงิน เวลา กำลังใจ เชื่อ&ปฏิบัติตาม

คลินิกต้องมีความพร้อม

สถานที่

เป็นสัดส่วน / เงียบ

จัดแต่งห้องสบายตา / ใจ

วัน / เวลาที่แน่นอน

อุปกรณ์เครื่องมือ

BP / BW

PEFR / PFT

CO analyzer

สื่อความรู้หลากหลาย

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา แบบ รายบุคคล

ผู้สูบบุหรี่ มีความตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่

ขอรับคำปรึกษา ที่คลินิกเลิกบุหรี่

ลงทะเบียนสมาชิก / ชักประวัติ

BP/ BW./ PEF/ PFT/ CO

Education / คั่นหาทางเลือก / วางแผน

กำหนดวันเลิกบุหรี่

ให้ คำปรึกษา : สิ่งกระตุ้น / การ แก้ไข

เอกสารความรู้ / หมายเลขโทรศัพท์คลินิก

Ex - smoker : ผู้ที่เลิกได้จริง 1 ปีขึ้นไป

ติดตามผล เดือนละครั้งจนครบ 1 ปี

ติดตามผล 2 อาทิตย์ 2 ครั้ง

โทรศัพท์ หลัง วันกำหนดเลิกบุหรี่

โทรศัพท์ ก่อน วันกำหนดเลิกบุหรี่

เทคนิค 5R

Relevance บอกความสัมพันธ์ของการเลิกบุหรี่ต่อสุขภาพ

Risks บอกความเสี่ยงและผลเสียจากการสูบบุหรี่

Rewards บอกประโยชน์ของการเลิกบุหรี่

Roadblocks บอกอุปสรรคและวิธีแก้ปัญหา

Repetition เน้นย้ำความสำคัญของการเลิกบุหรี่

5 A ในการดำเนินงาน(ถ นน ป ช ต)

A1(ถ) → ไม่ดูบ,เคยดูบ

↓
ดูบ

↓
A2(นน) → ไม่เล็ก (5R)

↓
(5R) เลิก

↓
A3(ป)

↓
A4(ช)

(บุหรี่และพิษภัย,วิธีการเลิก,การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม,ปัญหาและการแก้ไข,การใช้ยา)

↓
A5(ต)

การวัดค่า PEFr

การวัดค่า CO

ผู้ที่สูบบุหรี่ ≥ 5 ซอง - ปี

ซอง-ปี = จำนวนมวน/วัน X จำนวนปีที่สูบ
20

ปัจจัยของการติดบุหรี่

ติดสารนิโคติน

ปัจจัยทางชีวภาพ

ปัจจัยด้านพันธุกรรม

ปัจจัยการทำงานของระบบประสาท

ปัจจัยด้านอารมณ์และจิตใจ

ปัจจัยด้านนิสัย และความเคยชิน

Fagerstrom score

for Nicotine dependence

0-4   กลุ่มไม่ติดนิโคติน

5   กลุ่มติดนิโคตินไม่มาก

6-10   กลุ่มติดนิโคตินมาก

นิโคติน

ทาร์

คาร์บอนมอน
นอกไซด์

แอมโมเนีย

สารกัมมันตรังสี

ไนโตรเจน
ไดออกไซด์

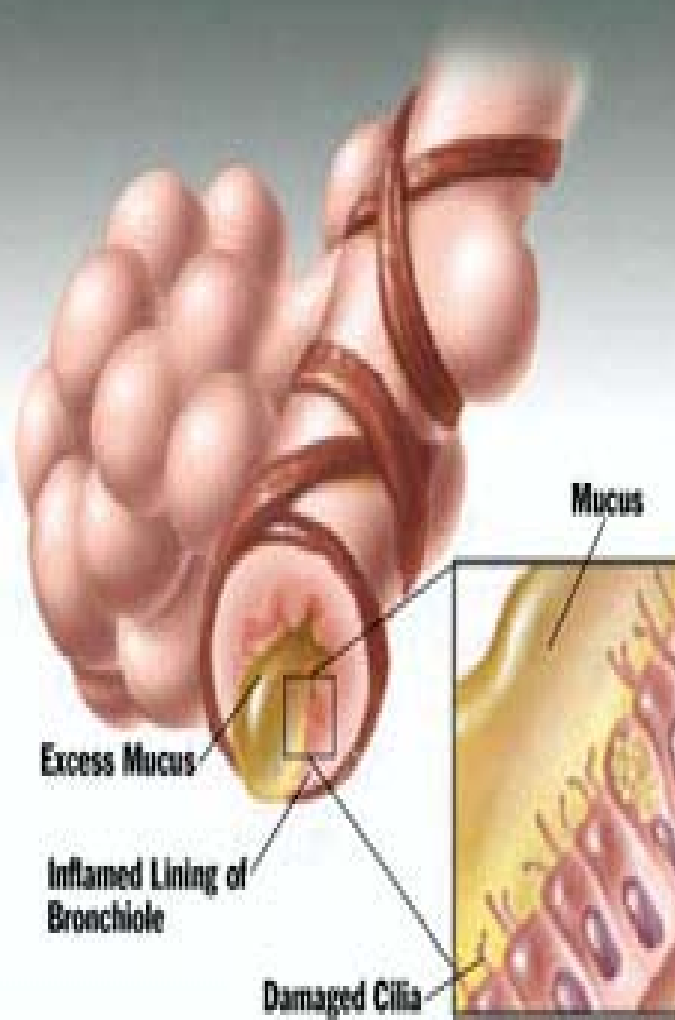
ไฮโดรเจน
ไซด้าไนด์

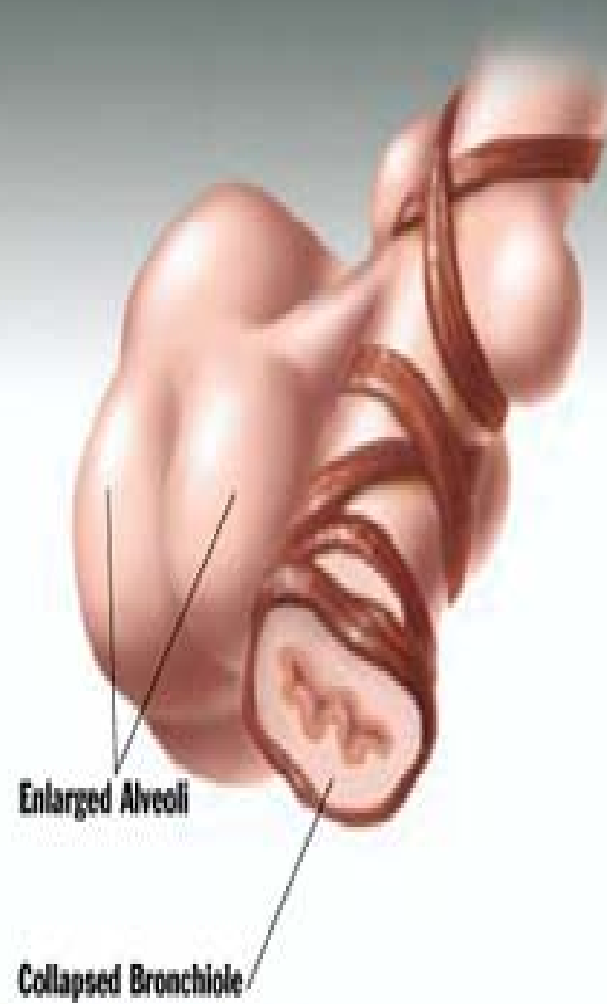

Education

โรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

โรคถุงลมโป่งพอง

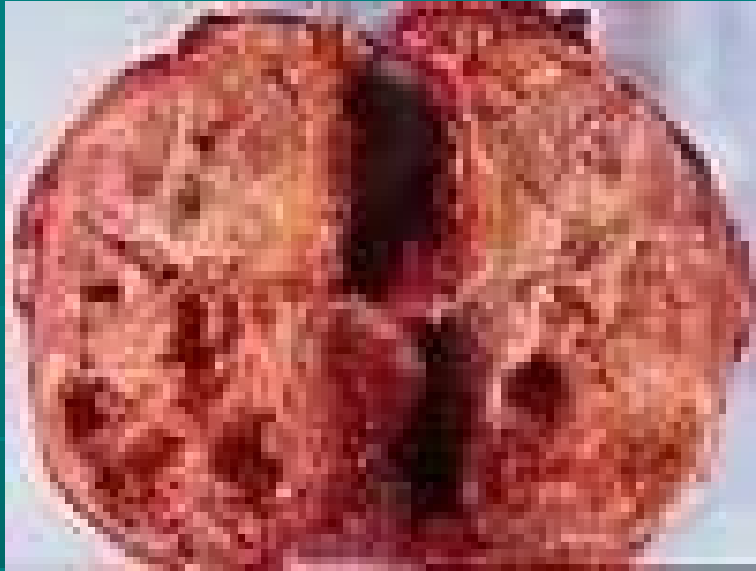

มะเร็งเต้านม

มะเร็งปอด

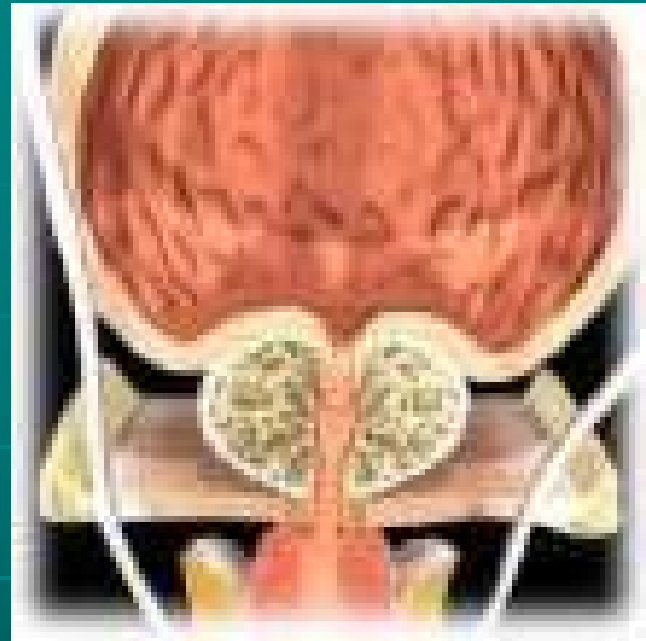
มะเร็งไต

มะเร็งตับ

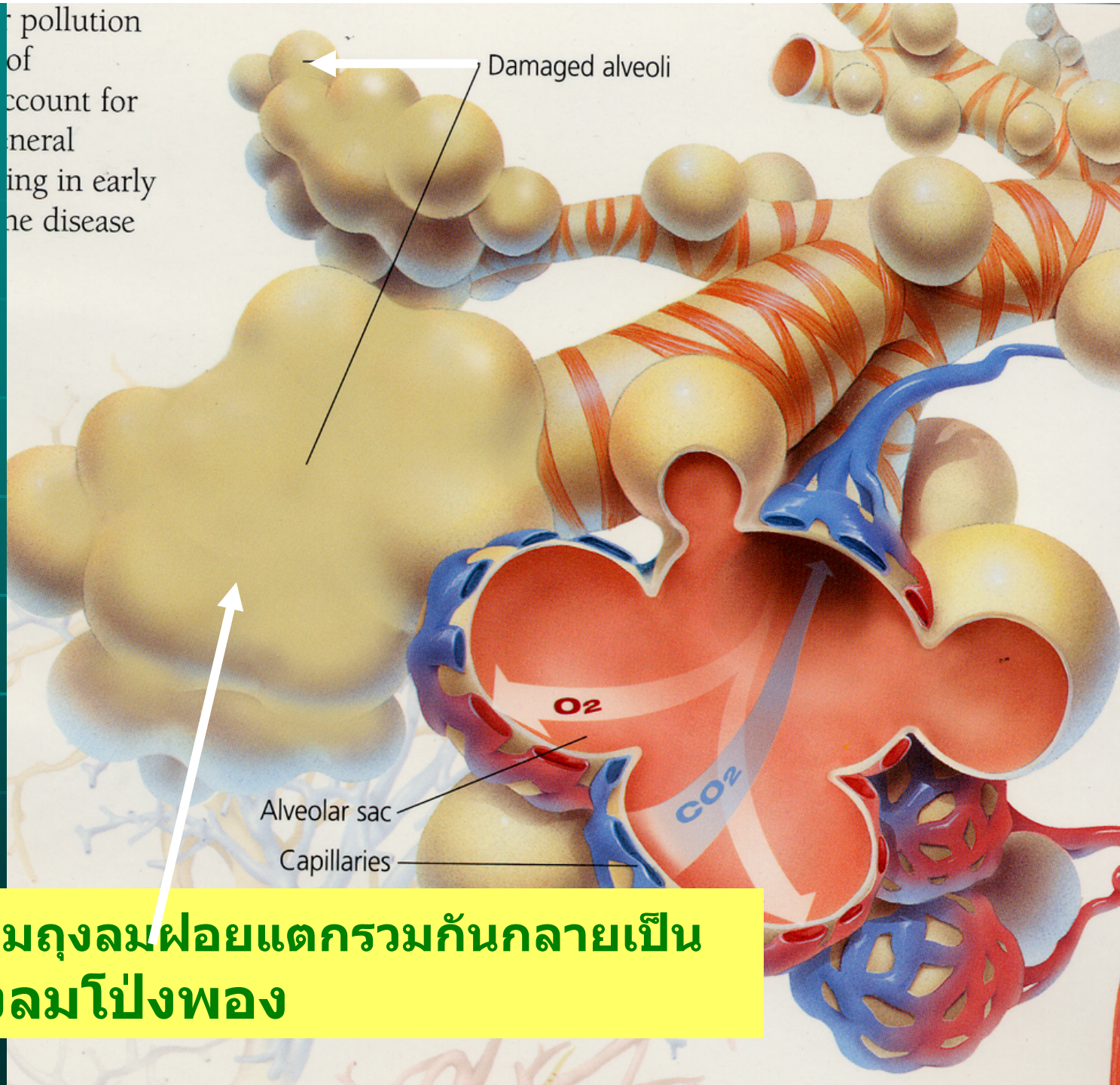

มะเร็งปากมดลูก

มะเร็งต่อมลูกหมาก

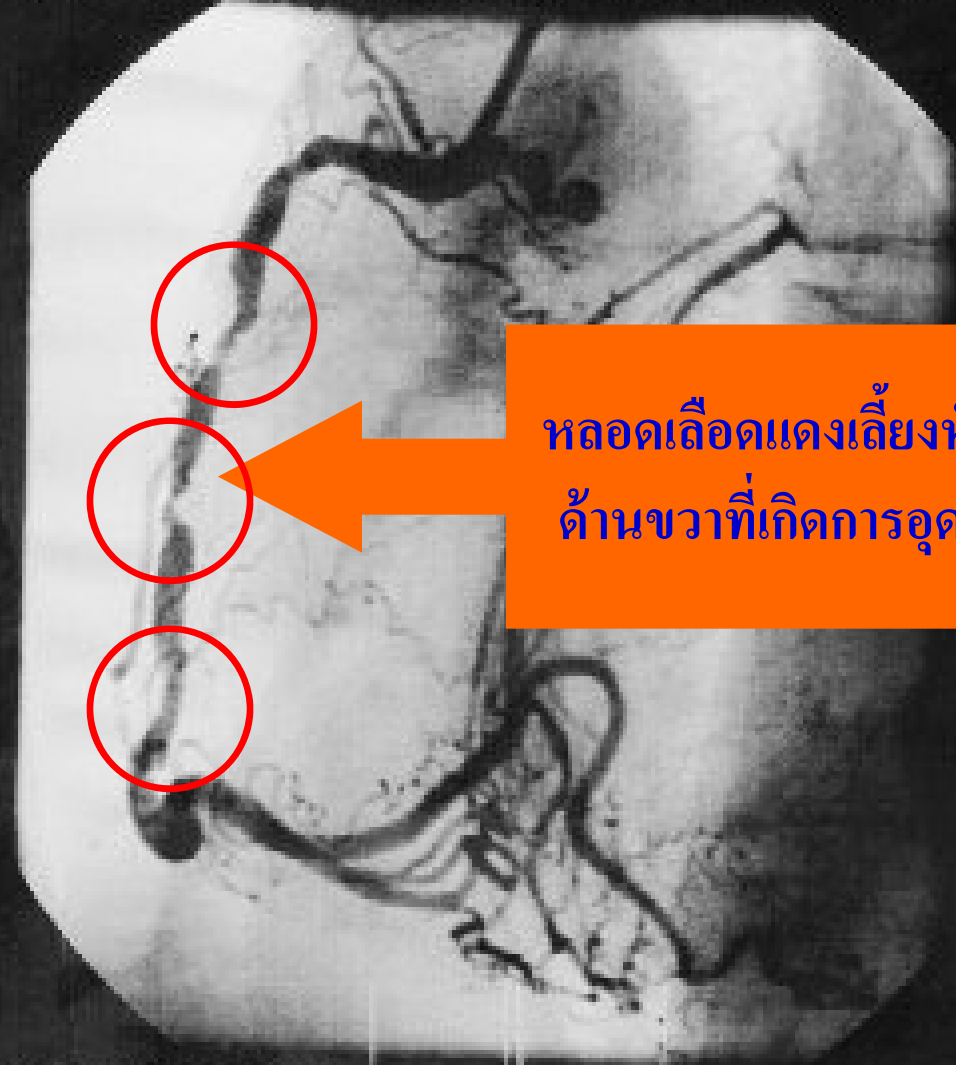
air pollution
of
account for
neral
ing in early
ne disease

กลุ่มถุงลมฝอยแตกรวมกันกลายเป็น
ถุงลมโป่งพอง

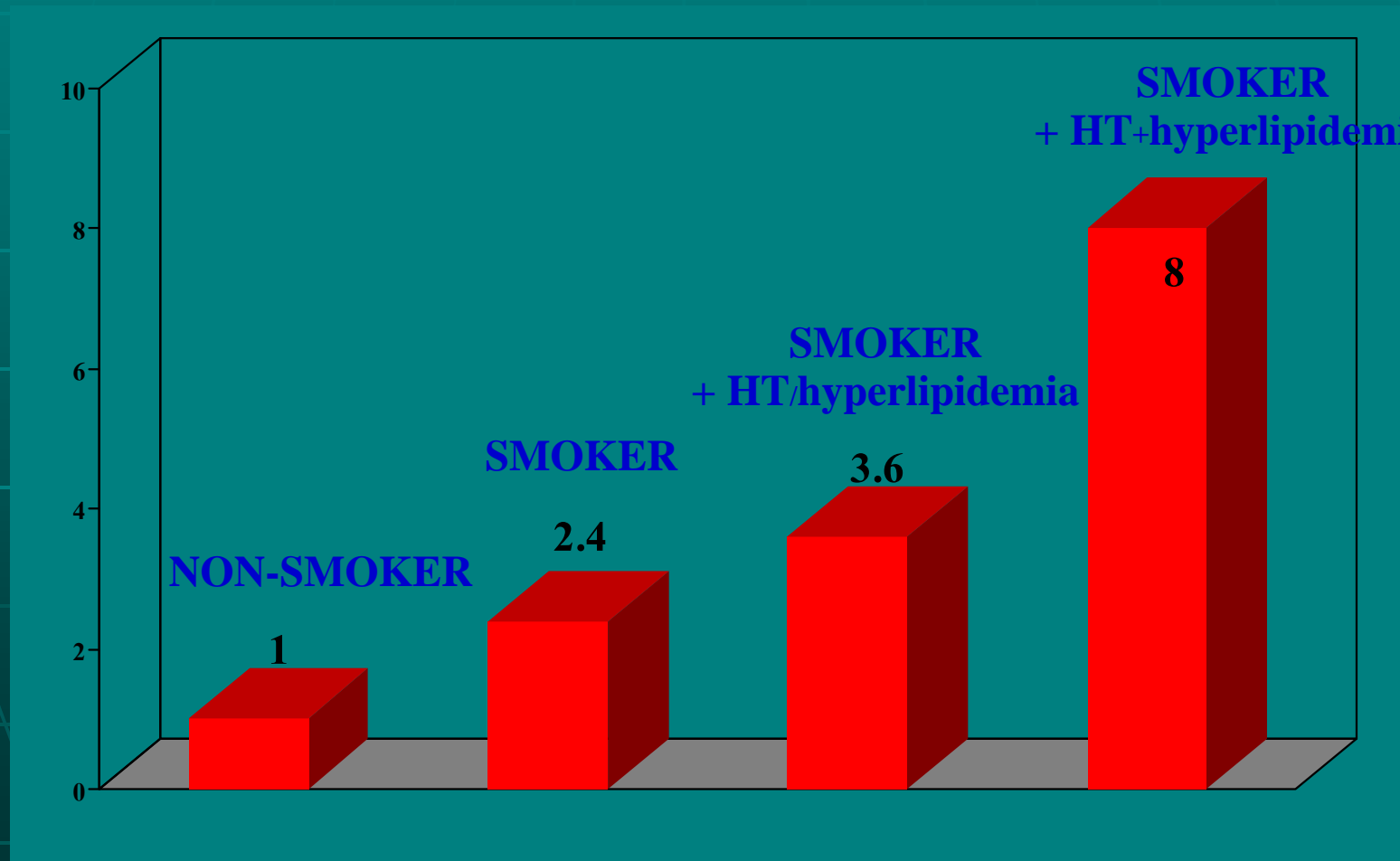
43131 SUPAT PINIJPUYADOL 69Y. 00-03-09

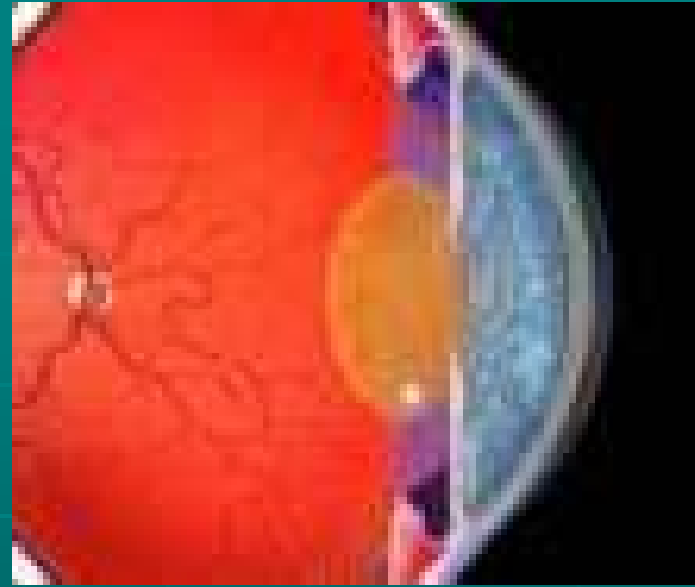
หลอดเลือดแดงเลี้ยงหัวใจ
ด้านขวาที่เกิดการอุดตัน

VAJIRA HOSPITAL

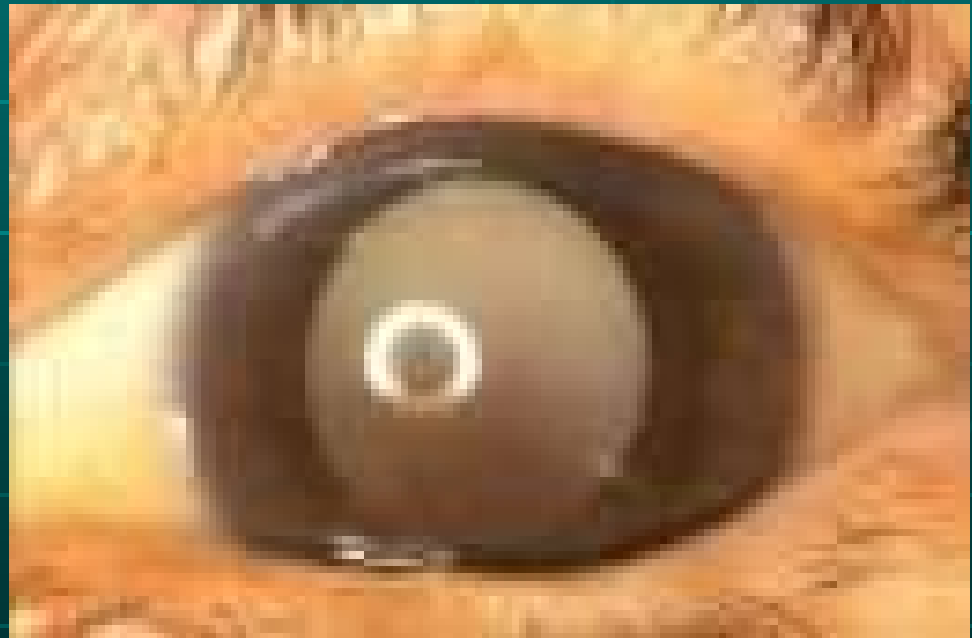
ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด

cataract

โรคกระเพาะอาหาร

แผลกระเพาะเรื้อรัง

แผลหายช้า, เป็นแผลซ้ำบ่อยๆ

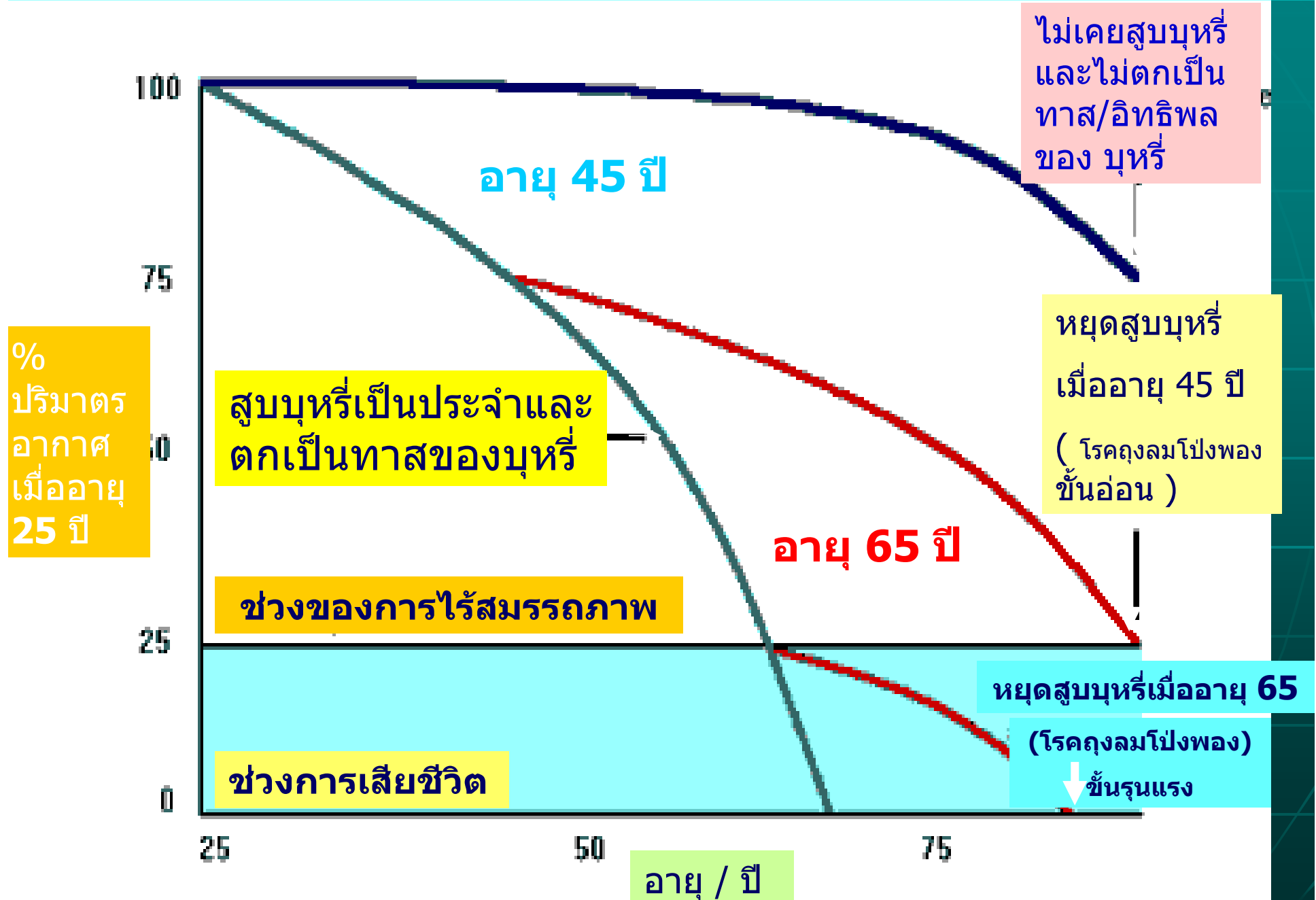

โรคกระดุกพรุน

ประโยชน์ของการเลิกบุหรี่

- อัตราการเสียชีวิตโดยรวม ลดลงครึ่งหนึ่ง
- การเสียชีวิตกว่าวัยอันสมควร ลดลงร้อยละ 50
- เสี่ยงต่อมะเร็งปอดลดลงหลังหยุดสูบบุหรี่ 10 ปี
- ลดโอกาสที่จะ ถูกตัดขา, อัมพฤกษ์, อัมพาต
- สมรรถภาพของปอดจะดีขึ้น ภายใน 6 เดือน
- สุขภาพจะดี ทั้งร่างกายและจิตใจ

ความเสี่ยงของการเกิดโรคถุงลมโป่งพองและการสูบบุหรี่

TTM Model ใช้ในการประเมินความพร้อมในการเลิกบุหรี่

Precontemplation

ในช่วงเวลา 6 เดือนข้างหน้ายังไม่มี ความคิดที่จะเลิกสูบบุหรี่

การให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่

แนะนำให้มาคลินิกเลิกบุหรี่เมื่อคิดอยากเลิก

ใช้เทคนิค5R

Contemplation

ในช่วงเวลา 6 เดือน ข้างหน้า ความคิดที่จะเลิก แต่ ยังมีความ
ลังเลหรืออุปสรรคบางประการอยู่ รวมทั้งยังไม่มีแผนการเลิก
ที่ชัดเจน

การให้คำปรึกษา

ใช้เทคนิค 5R

แก้ไขอุปสรรค หรือความเชื่อต่างๆ

Preparation

มีความคิดที่จะเลิกให้ได้ภายใน 1 เดือนข้างหน้า รวมถึง

เคยมีประวัติพยายามที่จะเลิกบุหรี่อย่างจริงจังมาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา

การให้คำปรึกษา กำหนดวันเลิกบุหรี่

วางแผนการเลิก 5-Day Plan

พิจารณาใช้ในผู้ที่จำเป็น

A 5-Day Plan To Get Ready

การนับถอยหลัง สู่กำหนด “วันเลิกสูบบุหรี่”

**Health Research and Quality, U.S. Public Health Service

Action

สามารถเลิกบุหรี่ได้แล้วภายในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา

การให้คำปรึกษา

ชมเชย ให้กำลังใจ

ช่วยแก้ไขปัญหาหรือ อุปสรรคเพื่อ

ป้องกันการกลับไปสูบบุหรี่

Maintenance

สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้นานมากกว่า 6 เดือน

การให้คำปรึกษา ชมเชย ให้กำลังใจ

ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเพื่อ

ป้องกันการกลับไปสูบบุหรี่อีกครั้ง

อาการถอนยา

อาการอยากบุหรี่

วิธีแก้ไข

แปรงฟัน

อมมะนาวฝานเป็นชิ้นบางๆ

ดื่มน้ำ

หายใจเข้าลึกๆซ้ำๆ ยืดระยะเวลาการหยิบบุหรี่สูบ

หากิจกรรมอื่นทำเพื่อเบี่ยงเบนความคิดในเรื่องบุหรี่

อาการตอนยา

เครียด หงุดหงิด งุ่มง่าม กระวนกระวายใจเหงาโกรธง่าย

เศร้าใจซึมเศร้า

วิธีการแก้ไข

ดื่มน้ำ หายใจเข้าลึกๆซ้ำๆ 4-5ที

อาบน้ำเช็ดตัว

ออกกำลังกาย , เล่นกีฬา

ทำสิ่งที่สบายใจ

อาการถอนยา

ขาดสมาธิ เปลี่ยนพฤติกรรม นอนไม่หลับ

วิธีการแก้ไข

หายใจเข้าลึกๆช้าๆ

งด/ลดการดื่มกาแฟ , โค้ก่า , ชา

ดื่มนมอุ่นๆ

อาการถอนยา

หิวบ่อย น้ำหนักตัวเพิ่ม

วิธีการแก้ไข

ทานผัก, ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว, น้ำส้ม, น้ำมะนาว

ไม่ทานอาหารหวานมัน

ไม่ทานจุบจิบ

ออกกำลังกาย

อาการถอนยา

อาการท้องผูก ท้องเดิน คลื่นไส้

วิธีแก้ไข

ทานผักผลไม้ เลี่ยงอาหารรสจัด/มัน
ดื่มน้ำมากๆ

อาการตอนยา

มีน/ปวดศีรษะ ง่วง

วิธีการแก้ไข

หายใจเข้า ลึก ซ้ำ 4-5 ครั้ง

ออกกำลังกายเบาๆ

ใช้ผ้าเย็นเช็ดหน้า อาบน้ำ

ดื่มน้ำ/นมอุ่นๆ/น้ำผลไม้รสเปรี้ยว

พักผ่อนให้เพียงพอ

5A (ถนนปชต) ในการให้คำปรึกษา

Ask ประวัติการสูบบุหรี่(รวมทั้งคนใกล้ชิด)

Advice ในการสร้างแรงจูงใจให้เลิกบุหรี่ 5R

Assess การเสพติดและความพร้อมในการเลิกบุหรี่

ลักษณะพื้นฐานของการติดบุหรี่

ความรุนแรงของการติดบุหรี่

สิ่งกระตุ้นที่ทำให้สูบบุหรี่

ความพร้อมในการเลิกบุหรี่

Assist   ช่วยให้อุเด็กบุนหรี

5R

STAR (5 day get to ready)

แนะนำและเลือกวิธีการเด็กบุนหรี และวิธีบรรเทาอาการถอนยา

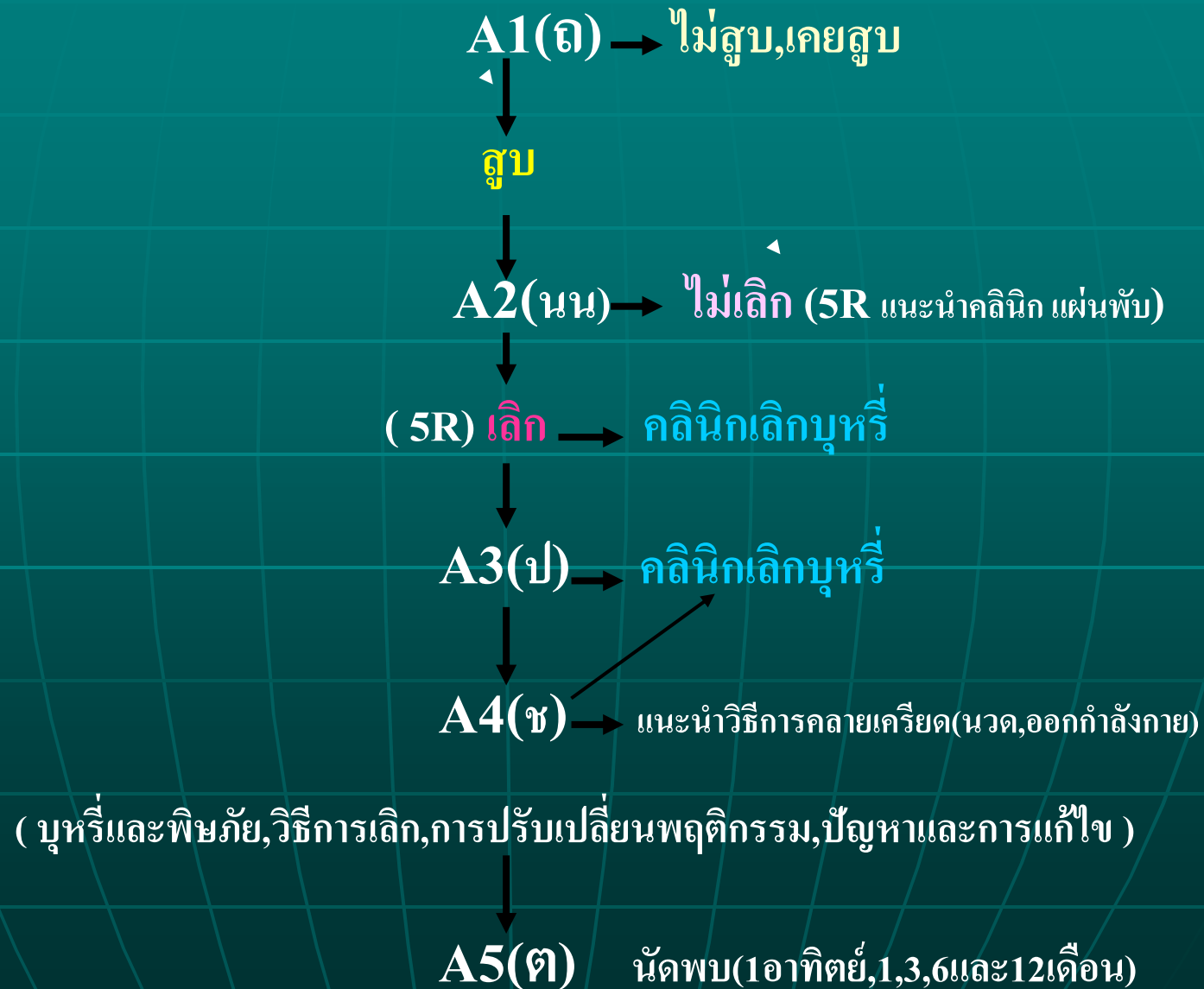
เด็กเองพร้อมกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ใช้ยา นิโคตินทดแทนพร้อมกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

Arrange follow up   ให้กำลังใจและประกบประคองให้อุเด็กได้ถาวร

5 A ในการดำเนินงาน(นักกายภาพบำบัด)

ยี่สิบหกหน้า ๆ เจ้า